

Sygn. akt I KS 18/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Kuras

w sprawie **P. B.**

oskarżonego z art. 284 § 3 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 czerwca 2022 r.

skargi wniesionej przez prokuratora

na wyrok Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 4 marca 2022 r., sygn. akt VII Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 10 maja 2021 r., sygn. akt II K (...)

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

P. B. został oskarżony o to, że:

„w dniu 1 lipca 2020 r. w miejscowości K., woj. (...), na terenie sklepu <<S.>>, dokonał przywłaszczenia znalezionej w postaci portfela skózanego koloru brązowego o wartości 100 zł z zawartością gotówki w kwocie 80 zł, dwóch kart bankomatowych banku S. oraz dowodu osobistego na dane pokrzywdzonego, w wyniku czego powstały straty o wartości 180 zł na szkodę P. W., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne orzeczonej prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w N., sygn. akt II K (...),

tj. o przestępstwo określone w art. 284 § 3 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.”

Sąd Rejonowy w N. wyrokiem z dnia 10 maja 2021 r., sygn. akt II K (...), uznał oskarżonego P. B. za winnego popełnienia czynu opisanego w części wstępnej wyroku przyjmując, iż czyn ten stanowi występki opisany w art. 284 § 3 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca P. B.. Zaskarżył go w całości i zarzucił:

„1. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, tj. popełnienie przestępstwa z art. 284 § 3 k.k. w sytuacji gdy z uwagi na wartość przywłaszczonego mienia 180 zł, czyn ten stanowił wykroczenie;

2. rażącą surowość kary wymierzonej oskarżonemu z art. 275 § 1 k.k. w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji gdy przepis ten przewiduje karę grzywny, ograniczenia wolności i dopiero jako najsurowszą karę pozbawienia wolności, a biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, karą odpowiednią i sprawiedliwą byłaby kara ograniczenia wolności”.

Formułując cytowane zarzuty, wniósł „o zmianę zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie z opisu czynu art. 284 § 3 k.k. i art. 11 § 2 k.k. i orzeczenie na podstawie art. 275 § 1 k.k. wobec oskarżonego kary ograniczenia wolności”.

Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 4 marca 2022 r., sygn. akt VII Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w N. do ponownego rozpoznania.

Skargę od tego wyroku wniósł Prokurator Rejonowy w N. Zaskarżył powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego P. B. i [zarzucił] obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. mającą wpływ na treść wyroku, polegającą na przyjęciu przez Sąd Okręgowy, iż w sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy jest w pełni wystarczający na podjęcie rozstrzygnięcia”.

Działając na podstawie art. 539e § 2 k.p.k., wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę obrońca P. B., wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do treści art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Z kolei art. 437 § 2 k.p.k. stanowi, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Wystąpienie tej ostatniej przesłanki stwierdził Sąd drugiej instancji, wskazując na nią jako podstawę wydania wyroku o charakterze kasatoryjnym.

Prezentując swoje stanowisko, Sąd odwoławczy uznał, że ocena merytoryczna zarzutów apelacji jest niemożliwa ze względu na braki w ustaleniach

faktycznych, mających kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Podkreślił przy tym, iż istotne znaczenie w rozważaniach w przedmiocie kwalifikacji prawnej czynu ma ustalenie charakteru ochrony jaka przysługiwała przywłaszczonym „dwóm kartom bankomatowym S.". Zdaniem Sądu Okręgowego w Z., Sąd Rejonowy w N. błędnie zaniechał ustaleń czy była to ochrona przysługująca dokumentom w ramach art. 115 § 14 k.k. i art. 275 § 1 k.k., czy też należy je traktować jako „inny środek płatniczy” z art. 115 § 9 k.k., a więc czy przysługiwałyby im ochrona właściwa dla rzeczy ruchomych, w tym ochrona z art. 284 k.k.

Z tych powodów Sąd Okręgowy w Z. uchylił wyrok i przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia, jednocześnie nakazując przeprowadzenie przewodu sądowego ponownie w całości i uzupełnienie postępowania dowodowego co do istoty poprzez ustalenie charakteru i funkcji przywłaszczonych kart bankomatowych. Nie wskazał jednak jakie względy nakazują ponowne przeprowadzenie przewodu sądowego w całości. Nie wymienił żadnego dowodu, poza ustaleniem charakteru i funkcji kart bankomatowych, który nie został przeprowadzony przez Sąd pierwszej instancji, a który byłby istotny dla rozstrzygnięcia sprawy.

W zaistniałej sytuacji skarżący słusznie uznał, że wbrew twierdzeniom Sądu odwoławczego nie doszło do zaistnienia przesłanki obligatoryjnie skutkującej przeprowadzeniem przewodu sądowego na nowo w całości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie bowiem wskazywano, że uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji powinno mieć charakter wyjątkowy, wynikający z sytuacji, gdy nie jest możliwe wydanie orzeczenia bez ponownego przeprowadzenia wszystkich dowodów (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2021 r., I KS 3/21).

Zgodzić się też trzeba ze stanowiskiem autora skargi, że argumentacja Sądu odwoławczego nie wykazywała konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Podkreślane w pisemnym uzasadnieniu skarżonego wyroku braki czy uchybienia Sąd ad quem mógł konwalidować na rozprawie odwoławczej i samodzielnie ustalić czy karty bankomatowe stanowią tylko rzecz ruchomą, czy też środek płatniczy i w związku z tym jakiego rodzaju ochronie prawnej podlegają.

Orzekając w przedmiocie skargi, Sąd Najwyższy nie jest władny wypowiadać się co do meritum rozpoznawanej sprawy. Dlatego też nie może odnieść się do prezentowanego przez skarżącego poglądu, w świetle którego podał on w wątpliwość konieczność ustalenia charakteru karty bankomatowej.

Niezależnie jednak od tej argumentacji, Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Z. z dnia 4 marca 2022 r. wobec naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w toku którego podjęte zostaną działania zmierzające do wyeliminowania potencjalnych uchybień wyroku Sądu pierwszej instancji.